

Φτιάχνοντας μια λασπο-κουζίνα!

Making a mud kitchen

Της Jan White

Translation: Aristeia Kyriakou & George Kyriakou

Μετάφραση: Αριστέα Κυριάκου & Γιώργος Κυριάκου

Υπόβαθρο

Η Jan White, ειδικός η ίδια στην παροχή υπαίθριας εκπαίδευσης για πρώιμη παιδική ηλικία (από τη γέννηση έως και την ηλικία των 5 ετών), δουλεύει σε συνεργασία με την Liz Knowles, συντονίστρια από τις «Λασποφατσούλες» (muddyfaces). Μαζί έχουν εγκαθιδρύσει μία πρωτοβουλία που στοχεύει στην εμπάθυνση της κατανόησης, της σημασίας, της αξίας και ενός εύρους εμπειριών που προκύπτουν από το διαρκές παιχνίδι με τη λάσπη, αλλά και παράλληλα αποσκοπεί στην στήριξη των επαγγελματιών εκπαιδευτικών έτσι ώστε να το καταφέρουν.

Αυτή η πρωτοβουλία έχει τρία σκέλη:

Αναπτύσσοντας πληροφορίες και λογοτεχνία

Η Jan White είναι η συγγραφέας αυτού του βιβλίου και άλλων πολύ αξιόλογων πηγών διαθέσιμων στην ιστοσελίδα της <http://janwhitenaturalplay.wordpress.com>. Μια έκδοση PDF αυτού του βιβλίου καθώς και άλλοι ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι διάφορων ακόμη άλλων δημοσιεύσεων, οργανισμών και ατομικών προσπαθειών για την προώθηση των πλεονεκτημάτων της λάσπης είναι διαθέσιμα στο www.muddyfaces.co.uk. Το ηλεκτρονικό κατάστημα ανταλλαγής δραστηριοτήτων παρέχει μία ειδική ενότητα αφιερωμένη σε ιδέες και δραστηριότητες με λάσπη.

Αναπτύσσοντας μια γκάμα/σειρά πηγών

Η Jan White έχει σχεδιάσει την σειρά της Λασπο-Κουζίνας, όπου κάθε σετ είναι μια συλλογή όμορφων αντικειμένων που υποστηρίζουν θαυμάσια τις φυσικές επιθυμίες των νέων παιδιών για να εξερευνήσουν και να ανακαλύψουν, να φανταστούν και να δημιουργήσουν, να συσχετίσουν και να αλληλεπιδράσουν. Κάθε συλλογή έχει επιλεγεί προσεκτικά, με αφετηρία τα όσα ξέρουμε σχετικά με το τι τα νέα παιδιά θέλουν να κάνουν, έχοντας παράλληλα μεγάλο σεβασμό στο πώς το παιχνίδι και η μάθηση των παιδιών υποστηρίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην προ-νηπιακή και νηπιακή ηλικία. Για να βρείτε αυτές τις συλλογές και πολλές άλλες εμπνευσμένες και ανοιχτού τύπου πηγές επισκευθείτε το online κατάστημα του muddyfaces.

Παγκόσμια μέρα λάσπης

Υποστηρίζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Λάσπης που εγκαθίδρυσε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Φόρουμ (World Forum Foundation) ονόματι «World Forum Foundation's Nature Action Collaborative for

Children» (Δράση Συνέργειας για τη Φύση και τα Παιδιά). Αυτό αποσκοπεί στο να έρθουν κοντά τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί της προ-νηπιακής και νηπιακής ηλικίας από όλο τον κόσμο, και να γιορτάσουν παρέα τη φύση, την ύπαιθρο και την ακαταστασία λασπώνοντας κυριολεκτικά τους εαυτούς τους. Για να δείτε τι γίνεται στο Ηνωμένο βασίλειο, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.muddyfaces.co.uk και για μια ματιά στον υπόλοιπο κόσμο, επισκεφθείτε το www.worldforumfoyndation.org.

Αφιέρωση/Ευχαριστίες

Αυτό το βιβλίο αφιερώνεται σε όλα τα παιδιά που μας έχουν δείξει τις μεγάλες απολαύσεις του παιχνιδιού με τη λάσπη και σε όλους αυτούς τους επαγγελματίες εκπαιδευτικούς που διευρύνουν, με έναν στοιχειώδη και ουσιαστικό τρόπο, κάθε όριο με σκοπό την προσβασιμότητα των νέων παιδιών στην ύπαιθρο.

Ευχαριστίες στους συνεισφέροντες

Πολλές ευχαριστίες στα παιδιά, στους ενήλικες και τις τοποθεσίες που τόσο απλόχερα μοιράστηκαν εικόνες δικών τους λασπο-κουζινών την ώρα της δουλειάς:

Carol Duffy Early Childhood Ireland , Jan White, Jane Wratten & Slinn St STARters, Liz Magraw, Ruth Sharpe & Hind Leys Preschool, Liz Knowles Muddy Faces, Menna Godfrey & Quackers Preschool Playgroup, Suzanne Scott, Ann Thompson & Sandfield Natural Play Centre, Vanessa Lloyd & Christchurch County Primary School.

Copyright: Text copyright © Jan White, Photographs copyright: cover image by Carol Duffy, Photographs © Sandfield Natural Play Centre, ©Carol Duffy, ©Jan White, ©Jane Wratten, ©Liz Knowles, ©Mena Godfrey, ©Vanessa Lloyd All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without either permission in writing from the publisher or a licence permitting restricted copying.

Disclaimer: the author and publisher cannot take any responsibility for the use of the ideas and guidance given in this publication. As with any aspect of early years provision, it is always necessary to carry out ongoing risk assessment and management according to the specific children, situation and conditions pertaining. The information and ideas provided have been created to help increase the understanding and confidence of practitioners aiming to develop mud play and mud kitchens with groups. The author makes no claim that the information in this book is complete. Neither the author nor contributors can accept any legal responsibility for any harm, injury, damage, loss or prosecution resulting from any activities or guidance described.

Οι πληροφορίες και ιδέες που παρέχονται, έχουν δημιουργηθεί για να αυξήσουν την κατανόηση και την αυτοπεποίθηση των εκπαιδευτικών που στοχεύουν να αναπτύξουν παιχνίδια με λάσπη και λασπο-κουζινούλες με ομάδες. Η συγγραφέας δεν ισχυρίζεται ότι οι πληροφορίες σε αυτό το βιβλίο είναι ολοκληρωμένες. Ούτε η συγγραφέας, ούτε οι παράγοντες μπορούν να αποδεχθούν οποιαδήποτε νόμιμη ευθύνη σε περίπτωση οποιασδήποτε ζημιάς, τραυματισμού, βλάβης, απώλειας ή καταδίωξης που προκύπτει από οποιεσδήποτε δραστηριότητες ή περιγραφόμενες οδηγίες.

Περιεχόμενα

Απλά Κάντο! – Οδηγίες για την δημιουργία μίας Λασπο-Κουζινούλας

Διάλεξε το Μέρος

Δημιούργησε το Χώρο

Ταίριαξε το

Μέρη για να βρεις τι χρειάζεσαι

Ασχολήσου μ' αυτό!

Γίνε ένας Καλός Βοηθός

Εμβάθυne στις Σημασίες του Παιχνιδιού της Λάσπης

Διατήρησε το Ασφαλές και Φιλικό στην Υγεία

Παιδικά Βιβλία που ταιριάζουν με το Παιχνίδι σε μία Λασπο-Κουζινούλα

Απλά Κάντο! – Οδηγίες για την δημιουργία μιας Λασπο-Κουζινούλας

Ελάχιστα είναι τα πράγματα στον φυσικό μας κόσμο που είναι πιο σημαντικά από τη γη και το νερό, και αυτά είναι αφάνταστα ενδιαφέροντα, ειδικά όταν αλληλεπιδρούν αναμεταξύ τους. Η διαδικασία ανάμειξης χώματος, νερού και μιας ακόμα άλλης ποικιλίας φυσικών υλικών, έχει θεμελιώδη ρόλο στην πρώιμη παιδική ηλικία, η οποία βέβαια καθίσταται υψίστης σημασίας και απείρων δυνατοτήτων ως προς την ευημερία, την ανάπτυξη και τη μάθηση. Είναι πραγματικά αξιοσημείωτο το εύρος και το βάθος που προσφέρουν αυτές οι εμπειρίες στα νέα παιδιά. Οι λασπο-κουζινούλες παρέχουν κάτι εντελώς διαφορετικό από ένα απλό σκάψιμο στο έδαφος, ενώ επίσης είναι και πολύ πιο εύκολα διαχειρίσιμες. Μια λασπο-κουζίνα περιλαμβάνει στοιχεία της πολυαγαπημένης οικιακής γωνιάς και του μαγειρέματος από το κλασσικό παιχνίδι εσωτερικού χώρου, τα οποία τώρα παρουσιάζονται εξαιρετικά πιο εμπλουτισμένα λόγω της ιδιαίτερης φύσης του να βρίσκεται κανείς έξω. Οι λασπο-κουζίνες μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και πρέπει να θεωρηθούν ως ένα κεντρικό στοιχείο μίας συνεχούς παροχής υπαίθριων δραστηριοτήτων.

Οι λασπο-κουζίνες δεν χρειάζεται να είναι φανταχτερές και κυρίως δεν είναι ανάγκη να είναι ακριβές. Τίποτα δε μπορεί να νικήσει την απλότητα και την ομορφιά του να δημιουργείς την δική σου μοναδική κουζίνα από αντικείμενα που έχουν περιμαζευτεί, ζητηθεί ή και ανακαλυφθεί. Και θυμηθείτε, οι καλύτερες λασπο-κουζίνες είναι αυτές που φτιάχνονται συνεργατικά με τα παιδιά τα οποία ταυτόχρονα θα τις χρησιμοποιήσουν.

© Jane wratten

Διάλεξε το Μέρος

Η κουζίνα χρειάζεται μια **εύχρηστη και επαρκή παροχή των βασικών υλών, της άμμου ή/και της λάσπης**. Η παρουσία και των δύο αυτών στοιχείων είναι που παρέχει τις αντιθέσεις στο χρώμα, στην υφή, στη διεργασία του ανακατέματος- και πολλών περισσότερων δυνατοτήτων για την αξιοποίηση και της φαντασίας. Η τοποθέτησή της κουζίνας κοντά σε μια αμμώδη ή λασπώδη περιοχή μπορεί να πλαισιώσει ακόμα καλύτερα την κουζίνα και να της δώσει ακόμα περισσότερο νόημα, καθώς επίσης και μεγάλα δοχεία αυτών των βασικών υλικών θα είναι εξίσου αποτελεσματικά, κατά προτίμηση στο επίπεδο του πατώματος για μεγαλύτερη προσβασιμότητα.

Όταν οι λασπο-κουζίνες διαθέτουν **τοιχούς, περιφράξεις ή άλλες κάθετες επιφάνειες** μονής ή διπλής όψης, υπάρχει η δυνατότητα να κρέμονται από πάνω τους οι κατσαρόλες και τα υπόλοιπα σκεύη, ή και η δυνατότητα εγκατάστασης ραφιών που προσδίδουν μία αίσθηση πραγματικής κουζίνας, ενώ παράλληλα γίνεται και ευκολότερη στη χρήση. Επιπρόσθετα, μια τέτοια γωνιά μπορεί να δημιουργήσει μία αίσθηση δωματίου που σε κάνει να νιώθεις ζεστασιά και ασφάλεια, πράγμα που επιβεβαιώνουν έρευνες ότι είναι καλό για τη δημιουργία ενός ευνοητικού

Η παροχή νερού είναι απαραίτητη, χωρίς ωστόσο να πρέπει να βρίσκεται μέσα ή δίπλα στη κουζίνα, αφού τα παιδιά αγαπούν ιδιαίτερα να γεμίζουν τα δοχεία, μεγάλα και μικρά, για να μεταφέρουν το νερό σε όλη τη κουζίνα, έτοιμο για χρήση. Βεβαιωθείτε όμως ότι υπάρχουν αρκετοί τύποι δοχείων συλλογής για αυτή την δραστηριότητα και μια επαρκής πηγή νερού (κατά προτίμηση τρεχούμενου), όπως μια εξωτερική βρύση, ένα ντεπόζιτο ή ένα μεγάλο δοχείο νερού.

Χαλίκια, βότσαλα και άλλα φυσικά υλικά είναι επίσης χρήσιμα συστατικά για την δημιουργία παρασκευασμάτων. Αν αυτά δεν είναι γενικά διαθέσιμα στον εξωτερικό χώρο, τότε θα χρειαστεί δοχεία κατάλληλου μεγέθους να παραμένουν γεμάτα προμήθειες (λαμβάνοντας υπόψη την πιθανή ξεθύμανσή τους σε περίπτωση που διατηρηθούν ανοιχτά).

Η φυτική ύλη είναι επίσης ένα σημαντικό συστατικό μιας καλής λασπο-κουζίνας.

Αυτή η φυτική ύλη μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε - τα παιδιά απλά χρειάζονται την άδεια για να διαλέξουν και να μαζέψουν τα φυτά— όπως και κάποιους οριοθετημένους κανόνες έτσι ώστε να συνεχίζουν να υπάρχουν αποθέματα. Ένα μεγάλο πλήθος από αυτά τα εύρωστα και συλλέξιμα φυτά που φυτρώνουν σε όλο το χώρο θα αποτελούσαν ιδανική επιλογή.

Μια τελευταία σκέψη είναι να εγκατασταθεί η κουζίνα κοντά σε περιοχές που να εφαρμόζονται **σύμφωνες δραστηριότητες**, όπως άλλες φωλίτσες παιχνιδιού, διότι αυτές οι συμπληρωματικές πλευρές/διαστάσεις αυτής της παροχής, θα αυξηθούν μεταξύ τους εμπλουτίζοντας τις εμπειρίες των παιδιών.

© Menna Godfrey

Δημιούργησε το Χώρο

Οι κουζίνες μπορεί να είναι πολλών διαφορετικών μεγεθών, ωστόσο **το μέγεθος θα επηρεάσει την αίσθηση του μέρους/χώρου** και συνεπώς είναι πιθανό και το είδος της δραστηριότητας που πραγματοποιείται. Το να υπάρχει χώρος είναι σημαντικό ώστε αρκετά παιδιά να μπορούν να δουλεύουν είτε παράλληλα είτε σε μικρές ομαδούλες. Στις μεγάλες, ανοιχτού χώρου κουζίνες ίσως δημιουργηθούν αρκετά πιο θορυβώδεις θέματα και δράσεις. Είτε κουζίνα μεγάλου είτε μικρού χώρου, μια επιλογή που να φέρει την ιδέα από τις συνεργατικές γωνιές θα ήταν ιδανική για ένα αντίστοιχα ομαδικό περιβάλλον.

Η **περίφραξη** από τους φράχτες και τους τοίχους (όπως παραπάνω) ή με την εγκατάσταση χαμηλού επιπέδου ορίων, όπως περίφραξη από μπαμπού/ ψάθινη περίφραξη (έτσι ώστε τα παιδιά μπορούν να δούνε παραπέρα αλλά να αισθάνονται ότι υπάρχει περίφραξη), μπορεί να δημιουργήσει μια καλή αίσθηση της λασπο-κουζίνας.

Η οροφή/στέγη δεν είναι απαραίτητη διότι αποτρέπει τα στοιχεία να αποτελέσουν το κίνητρο και μια σειρά

Μερικές κουζίνες που είναι στη μέση μιας ανοιχτής αμμώδους περιοχής ή μιας περιοχής που έχει σκαφτεί, λειτουργούν και αυτές εξίσου αποτελεσματικά, αλλά ίσως δεν παίρνουν τόση αξία ως ένα ιδιαίτερο μέρος.

Κατά τη δημιουργία μιας περίφραξης, είναι πολύ σημαντικό να μην αποσπαστεί η κουζίνα από τον υπόλοιπο υπαίθριο χώρο. Χρειάζεται να υπάρχει **εύκολη πρόσβαση στην είσοδο και έξοδο**, να υπάρχει οπτική επαφή μεταξύ του μέσα και έξω χώρου, και ταυτόχρονα να υπάρχει αλληλεπίδραση με οτιδήποτε άλλο συμβαίνει έξω.

Οι επιφάνειες εργασίας είναι ένα σημαντικό στοιχείο. Αυτές χρειάζεται να είναι στο σωστό ύψος για τα παιδιά και να παρέχουν αρκετό χώρο ώστε να είναι εφικτή η δουλειά πάνω τους, με όλη την ακαταστασία που μια δημιουργική δουλειά στην κουζίνα συνεπάγει.

Τα ράφια και τα ντουλάπια προσθέτουν το κάτι παραπάνω στην αίσθηση και την λειτουργικότητα της κουζίνας. Βοηθάει σημαντικά το να είναι η κάθε κατσαρόλα και το κάθε μαγειρικό σκεύος εύκολα διακριτό (σε αντίθεση με το μπέρδεμα ενός κουτιού γεμάτο πράγματα), καθώς επίσης και γίνεται εύκολη η πρόσβαση στα αντικείμενα.

Τοποθετείστε γαντζάκια στους τοίχους ή το μπροστινό άκρο από τα ράφια (με προσοχή να μην είναι οι γάντζοι στο ύψος των ματιών).

Καλάθια μπορούν να αποδειχθούν πολύ χρήσιμα για να ξεχωρίζονται τα διαφορετικά σκεύη.

Τέλος, σκεφτείτε και την κατάληξη και που πρόκειται να έχουν όλα αυτά τα παλιά χρησιμοποιημένα υλικά, μετά τη χρήση τους.

Ταίριαξέ το

- Ένα-δύο παλιά ντουλάπια κι ο μπουφές είναι έτοιμος!
- Μια επιφάνεια εργασίας μεγάλης διάστασης.
- Κάτι που μπορεί να παριστάνει τον φούρνο (π.χ. ένας παλιός φούρνος μικροκυμάτων μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικός αν η πόρτα του ανοιγοκλείνει καλά και διαθέτει και κάποια κουμπιά)
- Ράφια πάνω και πίσω από την επιφάνεια εργασίας, ή ένα ψηλό ντουλάπι σε μία μεριά.

- Μία καλή βασική επιλογή από **κατσαρόλες, τηγάνια, κανάτες και χωνιά, ταψάκια** κτλ. Μια ενδιαφέρουσα συλλογή κοινόχρηστων κουζίδικών σκευών, μαζί με μερικά άλλα πιο ασυνήθιστα και ενδιαφέροντα σκεύη, όπως μια κουτάλα παγωτού.
- Πολλά **μπολ και δοχεία**, πάλι σε μια σειρά κοινόχρηστων και μερικών πιο ειδικών σκευών όπως καλούπια ζελέ ή παγοθήκες.

© Jan White

- Προμήθειες φυσικών υλικών **σε μικρά δοχεία ή / και βάζα** (τα καπάκια που είναι ενσωματωμένα είναι ιδανικά καθώς δεν χάνονται).
- **Φυτά** για μάζεμα, ανάμειξη και για «άλεσμα».
- **Βελτιώσεις** για κατάλληλες περιστάσεις, όπως μια επιλογή από χρωστικές τροφίμων, αιθέρια έλαια, βότανα και μπαχαρικά, κιμωλία για άλεση και ανάμειξη, και «ειδικά» συστατικά για να προσθέσετε τις τελικές πινελιές σε μαγικά φίλτρα και ζόρκια.
- Ένα μεγάλο **μπολ πλυσίματος** είναι πολύ χρήσιμο, ειδικά αν είναι και ενσωματωμένο στο νιπτήρα, λειτουργώντας έτσι ως μέρος του παιχνιδιού αλλά χρησιμεύοντας και για το ξέπλυμα μετά.

Σημειώστε, ότι δεν χρειάζεται κάποιο είδος ειδικού ρουχισμού!

© Sandfield Natural Play Centre

Μέρη για να βρεις τι χρειάζεσαι

Οι καλύτερες λασπο-κουζινούλες, κι εκείνες που έχουν την καλύτερη ατμόσφαιρα και χαρακτηριστικά, είναι κατασκευασμένες από υλικά που έχουν βρεθεί, μαζευτεί και δωρηθεί - ειδικά όταν αυτά τα υλικά προέρχονται από τις οικογένειες των ίδιων των παιδιών. Είναι σημαντικό να μην ξοδεύονται πολλά χρήματα - αυτό που πραγματικά έχει σημασία για τα παιδιά είναι ότι αυτά τα πράγματα έρχονται από τον πραγματικό, καθημερινό ανθρώπινο κόσμο, σε συνδυασμό με την ουσία του πραγματικού φυσικού κόσμου.

Εδώ δίνονται μερικές εναλλακτικές:

Οικογένειες παιδιών και προσωπικό - συγκεκριμένα αιτήματα και τυχερές ανακαλύψεις: αντικείμενα που είναι αντιπροσωπευτικά διάφορων πολιτισμών · το τέλειο μικρό παλιό ντουλάπι μπορεί να προέλθει από το γκαράζ κάποιου!

Φιλανθρωπία και καταστήματα με μεταχειρισμένα αντικείμενα - ειδικά για τα επιτραπέζια σκεύη που μοιάζουν ενδιαφέροντα, μαγειρικά είδη και άλλα σκεύη!

Προσφορές παλαιοπωλείων ή παζαριών - μπορεί κάποιος να βρει κάποια πραγματικά ενδιαφέροντα και ασυνήθιστα πράγματα!

Κέντρα ανακύκλωσης επίπλων, όπως REMAR - μπορεί κάποιος να βρει ορισμένα ιδιαίτερα και φθηνά ντουλάπια αλλά και ντουλάπες.

Από ειδικούς προμηθευτές, όπως οι Muddy Faces - για μια σειρά από πραγματικά ενδιαφέροντες και ασυνήθιστες παροχές και υλικά για το στήσιμο και την επέκταση μιας λασπο-κουζινούλας

Ασχολήσου μ' αυτό!

Το πλαίσιο και τα υλικά μιας λασπιο-κουζινούλας, έχουν πληθώρα θετικών επιδράσεων στα μικρά παιδιά και τα οδηγούν στην ενασχόληση με μια **απίστευτη ποικιλία δράσεων**, όπως:

Συμπλήρωση, έκχυση, εκκένωση, μεταφορά, ανάμιξη, ανακάτεμα, χτύπημα υλικών, αφρισμός, εκσκαφή/σκάλισμα, χύτευση, χειρισμός, διαμόρφωση, πασπάλισμα, εξομάλυνση, σηματοδότηση, ρίψη, επικάλυψη, πιτσίλισμα, κατανομή, σερβίρισμα, συλλογή τροφής, λήψη αποφάσεων, διαλογή, περισυλλογή, συγκέντρωση, γαρνίρισμα,

τεμαχισμός, διάλυση, πολτοποίηση, άλεση, μετρήσεις, προσθέσεις, ζυμουργία, βρασιμοί, κοσκινίσματα, φιλτραρίσματα, διαχωρισμοί, σταγονομετρήσεις και αποχήσεις!

Κατά τον ίδιο τρόπο, **το εύρος των δυνατών εμπειριών είναι τεράστιο** και συμπεριλαμβάνει ενδεικτικά ικανότητες διαλογής, ταξινόμησης, μαγειρικής, μετατροπής, δημιουργικότητας, διερεύνησης, ελέγχου, επανάληψης, πειραματισμού, ονοματισμού, επισήμανσης, διακοσμητικής, αισθητικής, αγοραπωλησίας και χρήσης.

Το τέλειο ερέθισμα του βιώματος και της ανακάλυψης των φυσικών μεταμορφώσεων (της πράξης δηλαδή) που λαμβάνει χώρα, βάζει τον εγκέφαλο σε ιδανική θέση για τη **δημιουργία νοητικών μετασχηματισμών (φαντασίας)** - και το μείγμα έτσι εύκολα μετατρέπεται σε καφέ με ζάχαρη, σε μια τούρτα γενεθλίων, σε σούπες και μαγειρευτά φαγητά, σε παγωτά πολλών γεύσεων, ακόμα και σε λουσιόν, make-up, μαγικά ποτά και φίλτρα, μαγικά ξόρκια και αρώματα... Αυτό το έργο είναι γεμάτο με **συναισθηματική, προσωπική και κοινωνική αξία** και προσφέρει το πλαίσιο για την εκμάθηση ενός θαυμάσιου νέου **λεξιλογίου και προφορικής λεκτικής ανταλλαγής εκφράσεων**.

Γίνε ένας καλός βοηθός

Ο κύριος ρόλος που πρέπει να έχουν οι ενήλικες είναι αυτός του **εμπυχωτή και του διευκολυντή** - κάνοντας τη κουζίνα διαθέσιμη (καλύτερα κατασκευάζοντάς την βοηθώντας τα ίδια τα παιδιά να τη δημιουργήσουν με τις δικές τους προδιαγραφές), και υποστηρίζοντας το παιχνίδι το οποίο στη συνέχεια προκύπτει από τα παιδιά.

Μια καλή υποστήριξη ενηλίκων αποτελείται από την **παρατήρηση** (το να παρατηρείς τι πραγματικά συμβαίνει), την προσπάθεια **κατανόησης** (αναγνωρίζοντας τη σημασία που αυτή η διαδικασία έχει για το συγκεκριμένο παιδί και τη συγκεκριμένη ομάδα παιδιών) και, στη συνέχεια, η **απόκριση** σύμφωνα με μια προσεκτική παρατήρηση του τι θα βοηθούσε ακόμα πιο πολύ το παιδί (ακόμα κι αν αυτό σημαίνει λίγη παραπάνω απόσταση!).

Η χρήση μια **σχετικής ορολογίας** θα βοηθούσε ιδιαίτερα όσον αφορά τον εξοπλισμό, τις δράσεις και τις περιγραφές, εφόσον όλα πραγματοποιούνται σε ένα τέτοιο πλαίσιο που έχει νόημα (χωρίς αυτό να γίνεται υπερβολή!).

Υπάρχουν τόσα ακόμα βαθύτερα οφέλη για τα παιδιά μέσα από το παιχνίδι σε μια λασποκουζινούλα που ο ρόλος του **ερευνητή** γίνεται πραγματικά πολύτιμος.

Άλλοι ενήλικες ίσως δεν μπορούν να καταλάβουν γιατί όλο αυτό είναι τόσο πολύτιμο και σημαντικό, ίσως ακόμα και να έχουν αντιρρήσεις, για αυτό και το να υποστηρίζει κανείς ενήλικες χρειάζεται εξίσου μία **εξήγηση** του τι πραγματικά συμβαίνει και συνεχή **υπεράσπιση** του παιχνιδιού με τη λάσπη στις ζωές όλων των μικρών παιδιών.

Εμβάθυνε σχετικά με τα νοήματα του Παιχνιδιού της Λάσπης

Τα μικρά παιδιά ενδιαφέρονται ακατάπαυστα - και είναι **βιολογικά προδιατεθειμένα να εξερευνούν** - τα υλικά της γης, πώς αυτά συμπεριφέρονται και τι ακριβώς κάνουν.

Η επίτευξη συνδέσεων μέσα από την ανακάλυψη και τη διερεύνηση του αιτίου και του αποτελέσματος, είναι κομμάτι της ανάπτυξης του εγκεφάλου και της επιστημονικής διαδικασίας. Η περιέργεια, η γοητεία και η χαρά του να ανακαλύπτει κανείς πράγματα έχουν θεμελιώδη σημασία για την ανθρώπινη ύπαρξη - το να είναι κανείς άνθρωπος.

Ένα ακόμη πιο ισχυρό επίπεδο εμπειρίας για όσους εξερευνούν είναι ότι αυτοί οι ίδιοι είναι που κάνουν τα πράγματα να συμβούν - δίνοντάς τους ένα **αίσθημα έλεγχου και δύναμης**, και με την πάροδο του χρόνου, πλάθοντας παιδιά με ισχυρή προσωπικότητα (κάτι που είναι κλειδί για την ευεξία και μία εύρυθμη ψυχική υγεία).

Οι διαδικασίες του να σκαρφίζεται κανείς "επινοήσεις" ενώνει μαζί τον κόσμο της επιστήμης και τον κόσμο της τέχνης μέσω της **δυνατότητας της σκέψης**.

Η ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας γίνεται μέσω της εποικοδόμησης συγκεκριμένων

εμπειριών από διάφορα και διαφορετικά αίτια-και-αποτελέσματα, τα οποία διερωτώνται και προβλέπουν για το «τι θα γινόταν αν...;»

Οι καλοί επιστήμονες κάνουν το ίδιο όλη την ώρα, όπως επίσης το κάνουν οι καλλιτέχνες και όλοι οι άλλοι εφευρέτες.

Ακόμα καλύτερα, η εμπειρία του να σκαρφίζεται κανείς επινοήσεις μεταφέρει το παιδί στους κόσμους της **μαγείας και της φαντασίας** - Υπενθυμίζοντάς μας την αρχαία γοητεία της **αλημείας**.

Διατήρησε το ασφαλές και φιλικό στην υγεία

Πρώτα απ' όλα, τα παιδιά πρέπει να φυλάσσονται **αρκετά ασφαλή**, ενόσω έχουν πρόσβαση σε σημαντικές εμπειρίες που χρειάζονται για μια πλήρη και υγιή ανάπτυξη. Η δουλειά μας είναι να καταφέρουμε να κάνουμε αυτές τις εμπειρίες διαθέσιμες με ασφάλεια – και όχι στο όνομα της «ασφάλειας και υγείας» να τις απομακρύνουμε. Η προϋπόθεση είναι να γίνονται «τόσο ασφαλή όσο είναι απαραίτητο» και όχι «όσο το δυνατόν ασφαλέστερα» (Βασιλική Εταιρεία για την Πρόληψη των Ατυχημάτων).

Η επίσημη προσέγγιση σήμερα είναι της λογικής της **εκτίμησης από τα οφέλη του ρίσκου** - καλύτερα να τη σκεφτόμασταν ως εκτίμηση του ρίσκου από τα οφέλη της εμπειρίας: δηλαδή, σκεφτείτε γιατί η εμπειρία αυτή έχει ουσία και στη συνέχεια κάνετε την διαθέσιμη. Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να βρεθούν στο κυβερνητικό εγκεκριμένο έγγραφο διαχείρισης του κινδύνου ονόματι *Managing Risk in Play Provision*, διαθέσιμο για λήψη την ιστοσελίδα *Play England*.

Η επαφή με το έδαφος είναι βασικά ωφέλιμη, καθώς τα βακτήρια που βρίσκονται σε αυτό βοηθάνε τα μικρά παιδιά να αναπτύξουν υγιή και λειτουργικά ανοσοποιητικά συστήματα (Βλέπετε “Γιατί η Βρωμιά κάνει καλό” στη Συνιστώμενη Βιβλιογραφία κάτω από τον τίτλο «Περισσότερες Πληροφορίες»), και έρευνες δείχνουν επίσης ότι με αυτή την επαφή παράγεται σεροτονίνη στον οργανισμό - η οποία μας κάνει να αισθανόμαστε ευτυχείς! Η ιατρικώς υποστηριζόμενη Υπόθεση της Υγιεινής, μας ενημερώνει ότι η επαφή με τα ευεργετικά μικρόβια, αυτά με τα οποία και έχουμε εξελιχθεί, είναι ζωτικής σημασίας, και ότι η ζημιά αντιθέτως γίνεται με την υπερβολική αποστείρωση των παιδιών όπως συνήθως κάνουμε. Το έδαφος μπορεί ωστόσο να περιέχει επιβλαβή παθογόνους μικροοργανισμούς και είναι πολύ σημαντικό να σιγουρευτούμε ότι δεν υπάρχει πιθανότητα μόλυνσης από κόπρανα γάτας ή σκύλου. Μια χρήσιμη προσέγγιση για τις λασπο-κουζινούλες είναι η παροχή αγορασμένου χώματος ως **αργιλώδες/πηλώδες έδαφος** και όχι αμμώδες ή φυτόχωμα (όλα τα μαγαζιά με είδη κήπου τα πωλούν). Επίσης, μην προσπαθήσετε να δουλέψετε με κομποστοποιημένο χώμα καθώς ούτε αυτό δρα όπως το έδαφος που θα έπρεπε για ένα ικανοποιητικό παιχνίδι με λάσπη. Φρέσκοι μικροί αμμόλοφοι που έχουν προκύψει από ανασκαφές θηλαστικών που ζουν υπόγεια, επίσης παρέχουν καθαρό επιφανειακό έδαφος! Τέλος, η άμμος που βρίσκεται σε

σκάμμα καλύτερα να καλύπτεται με ένα ελαφρύ πλέγμα για τις υπόλοιπες ώρες της ημέρας που το σχολείο δε λειτουργεί (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό, δείτε “Playng and Learning Outdoors” στη Συνιστώμενη Βιβλιογραφία, κάτω από τον τίτλο «Περεταίρω Πληροφορίες»).

Το πλύσιμο των χεριών είναι σημαντικό μετά από αυτό το είδος παιχνιδιού. Οι ρουτίνες και οι προσδοκίες πρέπει να είναι συμφωνημένες με τα παιδιά, ώστε να λειτουργήσουν και να τηρηθούν πιο εύκολα, και εν τέλει το πλύσιμο των χεριών να επικρατήσει ως συνήθεια. Το καλύτερο πρώτο βήμα προς την επίτευξη αυτή, είναι να συστηματοποιηθεί η συνήθεια ότι τα παιδιά θα πρέπει να πλένουν τα δοχεία που έχουν χρησιμοποιήσει σε ένα μεγάλο μπολ με ζεστό νερό και σαπούνι!

Είναι απαραίτητο τα παιδιά να παραμένουν ζεστά και άνετα - και κατά τη δουλειά σε μια λασπο-κουζίνα είναι πολύ πιθανόν να βραχούν και να λερωθούν. Μία αδιάβροχη φόρμα κι ένα ζευγάρι γαλότσες θα πρόσφερε την καλύτερη προστασία για το μεγαλύτερο μέρος του έτους στο Ηνωμένο Βασίλειο - ο καταλληλότερος ρουχισμός για τις πολύ ζεστές ημέρες θα ήταν παλιά σορτς και παλιά φανελάκια! Ένας χώρος κάπου που θα μπορείτε να πλύνετε τα λασπωμένα ρούχα και έπειτα θα μπορείτε να τα κρεμάσετε για να στεγνώσουν, πρέπει να είναι μέρος οποιασδήποτε καλής υπαίθριας παροχής με σωστή λειτουργικότητα

Οι καλύτερες διαδικασίες διαχείρισης του παράγοντα του ρίσκου **εμπλέκουν τα παιδιά** ως ένα κεντρικό μέτρο ελέγχου - πάντα να εισάγετε νέους πόρους και εμπειρίες προσεκτικά, απλά και αργά (μία κάθε φορά, με άφθονο χρόνο στο μεσοδιάστημα) με πολλές εμφάσεις στην ενίσχυση της πρόσβασης των παιδιών με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα . Το λιγότερο είναι πάντα περισσότερο με τις εμπειρίες των μικρών παιδιών!

Ζητήστε από τα παιδιά να ψάξουν για αντικείμενα που νομίζουν ότι θα μπορούσαν να είναι επικίνδυνα και συμφωνήστε μαζί τους ως προς το ποιοι θα ήταν οι καλύτεροι τρόποι για να μπορούν να **διαχειρίζονται αυτά τα αντικείμενα** (με την υποστήριξή σας όταν χρειάζεται), όπως για παράδειγμα, κατσαρόλες αφημένες στο έδαφος που αποτελούν ένα κίνδυνο για στραβοπάτημα.

Κατσαρόλες και λοιπά σκεύη πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και θα πρέπει να **πλένονται και να στεγνώνονται** σχετικά συχνά προς αποφυγήν της σκουριάς, ώστε να μην γίνει δυσάρεστη η χρήση τους. Η διατήρηση των σκευών στεγνωνμένων και αερισμένων, είναι μια πολύ καλή ιδέα, και η περιστασιακή επάλειψή τους με λίγο μαγειρικό λάδι (με λίγο απορροφητικό χαρτί ή με ένα πανάκι) προλαμβάνει τη σκουριά και τη μούχλα. Η εναπόθεση των σκευών σε σάκους με ανοιχτά διχτάκια ή συρμάτινα καλάθια είναι επίσης μια λύση.

MUD PIES
AND

MARJORIE WINSLOW

ILLUSTRATIONS
BY
ELEANOR CLAYTON

THE NEW YORK STATE
CHILDREN'S COLLECTION

Παιδικά Βιβλία που ταιριάζουν με το Παιχνίδι σε μία Λασπο-Κουζινούλα

Σχετικά με Λάσπη:

- **Mudlarks** in Out and About by Shirley Hughes (Walker Books, 2005) ISBN 1-84428-473-5
- **Mud Pie Annie** by Sue Buchanan and Dana Shafer (Zonder Kids, 2001) ISBN 10-0-310-70816-8
- **Mud** by Mary Lyn Ray & Lauren Stringer (Voyager Books, 1996) ISBN 978-0-15-202461-1
- **Mud Puddle** by Robert Munsch & Sami Suomalainen(Annick, 2008) ISBN 1-55037-468-0
- **Princess Pigsty** by Cornelia Funke & Kerten Meyer (Chicken House, 2007) ISBN 978-1-905294-32-9
- **Joe's Café** by Rose Impey & Sue Porter (Orchard Books, 1993) ISBN 1-85213-563-8
- **The Mud Family** by Betsy James & Paul Morin (Oxford University Press, 1994) ISBN 0-19-512479-0

Φίλτρα και Μαγικά:

- **The Slimy Book** by Babette Cole (Red Fox, 2003) ISBN 978-0-099-43426-9
- **Spells** by Emily Gravett (Macmillan Children's Books, 2008) ISBN 978-0-230-01492-3
- **Professor Puffendorf's Secret Potions** by Robin Tzannes & Korky Paul (Oxford University Press, 1992) ISBN 978-0-19-272712-1
- **Memory Bottles** by Beth Shosan & Katie Pamment (Meadowside Children's Books, 2004) ISBN 1-904511-62-7

Μαγειρεύοντας με Λάσπη:

- **Goldilocks and the Three Bears** by Nicola Baxter & Liz Pichon (Ladybird Books) ISBN 0-7214-9733-0
- **Pumpkin Soup** by Helen Cooper (Picture Corgi Books, 1999) ISBN 0-552-54510-4
- **Delicious** by Helen Cooper (Doubleday, 2006) ISBN 0-385-60498-X
- **Stone Soup** by Jess Stockham (Child's Play, 2006) ISBN 978-1-84643-021-3
- **The Essential Soup Cookbook** (The Australian Women's Weekly) ISBN 186396192-5
- **Mud Pies and Other Recipes** by Marjorie Winslow (The New York Review of Books, 1998 – originally 1961) ISBN 978-1-59017-368-8
- **The Australian Women's Weekly** range of small, full colour illustrated recipe books: Café Cakes; Cheesecakes, Pavlovas & Trifles; Jams & Jellies; Casseroles
- **Ice Cream Machine Book: frozen delights ice creams, sorbets, sauces and desserts** by Rosemary Moon (Apple Press 2006) ISBN 978-1845430993
- **Fantastic Cocktails & Mixed Drinks**, Family Circle (Murdock Books) ISBN 0-86411-383-8

- **Pancakes, Pancakes** by Eric Carle (Aladdin Paperbacks, 1991) ISBN 978-0-689-82246-9
- **Mama Panya's Pancake: a village tale from Kenya** by Mary & Rich Chamberlin & Julia Cairns (Barefoot Books, 2006) ISBN 1-905236-63-8
- **Pie in the Sky** by Lois Ehlert (Harcourt Inc, 2004) ISBN 0-15-216584-3

Κάποιοι από τους δυσεύρετους τίτλους είναι διαθέσιμοι στην ενότητα με τις δημοσιεύσεις των "Muddyfaces".

Άλλα Βιβλία:

- **Playing and Learning Outdoors** by Jan White, has list of good resources for 'pies, potions and perfumes' p60.

Περαιτέρω Πληροφορίες:

The Mud Centre Ένα εξαιρετικό άρθρο πάνω στην Αναθεώρηση της παιδικής ηλικίας μέσω του αυθεντικού παιχνιδιού με λάσπη.

www.communityplaythings.com/resources/articles/dramaticplay/mudcenter.html

Parents Put Mud Pie Making Top for Toddler Development BBC News report 10th January 2012. Έρευνα από 1000 γονείς, από τους Cow and Gate, στο πως οι παιδικές δραστηριότητες θα έπρεπε να είναι πριν τα τρία τους χρόνια (the 'Potty List').

<http://www.bbc.co.uk/news/education-16485368>

Let the children play είναι ένα blog που έχει πολλά posts σχετικά με τις λασποκουζινούλες σε μία συγκεκριμένη πρακτική και από άλλα διεθνή blogs.

<http://progressiveearlychildhoodeducation.blogspot.com/>

Let the children play είναι ένας Pinterest πίνακας που έχει πάρα πολλές καταπληκτικές εικόνες από λασποκουζινούλες.

<http://pinterest.com/mamabare42/early-childhood-outdoor-learning-environments/>

The Ice Cream Factory από τους Paddy Beals, Early Education Journal, Summer 2009 p8-9.

Εξαιρετική ανάπτυξη παιχνιδιού στην ύπαιθρο στο σχολείο Wingate Nursery School & Children's Centre.

Why Dirt is Good: 5 τρόποι για να κάνετε κάποιους μικροοργανισμούς φίλους σας από την Mary Ruebush, PhD (μία ανοσολόγος που εκπαιδεύει γιατρούς). Εξηγεί πως το ανοσοποιητικό σύστημα και οι αλλεργίες λειτουργούνε, καθώς και την ανάγκη για βακτήρια προς καλό του οργανισμού σε αυτές τις διαδικασίες.

http://www.cbsnews.com/2100-500165_162-4766105.html

Depressed? Go Play in the Dirt Άρθρο 11 April 2007 έρευνα που έχει εντοπίσει βακτήρια

στο έδαφος που ενισχύουν το σώμα θηλαστικών να παράγει σεροτονίνη, η οποία επηρεάζει τον εγκέφαλο και φτιάχνει τη διάθεση - μας κάνει χαρούμενους.

www.livescience.com/health.

The Dirt on Dirt: How Getting Dirty Outdoors Benefits Kids

The National Wildlife Federation – be out there

Καθώς, πολλές φορές, το να λερώνουμε τα χέρια μας αποδοκιμάζεται, το “Be Out There” έχει κάποια νέα γεγονότα και προσωπικότητες που ίσως να σας κάνουν να ρίξετε τα παιδιά σας στην κοντινότερη περιοχή με λάσπη. Στον τελευταίο τους απολογισμό, αποκάλυψαν πως το να κυλιόμαστε κάτω και να λερωνόμαστε σε εξωτερικούς χώρους - καμία σχέση με το να είναι κάτι κακό - κάνει τα παιδιά να είναι πιο ευτυχισμένα, υγιέστερα, και να έχουν υγιέστερες ζωές.

<http://www.nwf.org/Get-Outside/Be-Out-There/Why-Be-Out-There/Benefits/The-Dirt-on-Dirt.aspx>

Jan White blog page <http://janwhitenaturalplay.wordpress.com>

Η σειρά Λασπο-φατσούλες και Λασπο-κουζινούλες

Της Jan White σε συνεργασία με τις Λασπο-φατσούλες

Η σειρά “Λασπο-κουζινούλες” αποσκοπεί στην εμπάθυση της κατανόησης, της σημασίας, της αξίας και ενός ακόμα εύρους εμπειριών που προκύπτουν από τη διαρκή παροχή παιχνιδιού με λάσπη, αλλά και παράλληλα στοχεύει στην στήριξη των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να το καταφέρουν.

Κάθε ένα από τα σετ είναι μία συλλογή όμορφων αντικειμένων που στηρίζουν εξίσια τις φυσικές επιθυμίες μικρών παιδιών για να εξερευνήσουν και να ανακαλύψουν, να φανταστούν και να δημιουργήσουν, να συσχετίσουν και να αλληλεπιδράσουν. Η κάθε συλλογή έχει επιλεγεί προσεκτικά, με αφετηρία τα όσα ξέρουμε σχετικά με το τι τα νέα παιδιά θέλουν να κάνουν, έχοντας παράλληλα μεγάλο σεβασμό στο πώς το παιχνίδι και η μάθηση των παιδιών υποστηρίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην προ-νηπιακή και νηπιακή ηλικία.

Η σειρά περιλαμβάνει έναν αριθμό πακέτων, όπως:

Βρέφη έως Δύο:

Αυτό το ειδικό πακέτο για νεαρά παιδιά έχει σχεδιαστεί για να αποτυπώσει τα πολύ βασικά πάθη τους για το μάζεμα, συμπλήρωση, έκχυση, εκκένωση, ανάμιξη, ανακάτεμα, χτύπημα υλικών και μετατροπή, βιώνοντας τη γοητεία και τη χαρά του να κάνουν τα πράγματα να γίνονται με τις δικές τους πραγματικές παρεμβάσεις.

Αναμιγνύοντας και Μαγειρεύοντας

Μεταφορά και γέμισμα, ανακάτεμα και χτύπημα υλικών, μετατροπές και δημιουργία, περίχυση, επίκλιση, διαμόρφωση, πασπάλισμα, εξομάλυνση, γαρνίρισμα και διακόσμηση.

Τόσες πολλές δράσεις - οι δυνατότητες σε αυτό το εκπαιδευτικό πακέτο είναι απεριόριστες, κι ενθαρρύνουν τα παιδιά να δουλέψουν μαζί ή αυτόνομα και να χρησιμοποιήσουν ενεργά τα σώματά τους για να δημιουργήσουν μείγματα λάσπης.

Ξόρκια και Φίλτρα, εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες

Άμπρα-Κατάμπρα! Για να δούμε τι υπέροχα μαγικά ξόρκια και τεχνάσματα, μπορούν οι μικρές μαγισσούλες και οι μικροί μάγοι να δημιουργήσουν; Αυτό το πακέτο από ανοικτού τύπου πηγές προσελκύει την φαντασία των παιδιών, διεγείρει θέματα και δράσεις μέσα στο παιδικό παιχνίδι, και ενθαρρύνει μεγάλες και δραματικές κινήσεις.

Επιπλέον, **Σούπες και Μαγειρευτά, Παγωτά και Επιδόρπια, Αρώματα και Λοσιόν,** και πολλά άλλα!

muddyfaces shop

Our resources have been developed by practitioners to support groups to be outdoors, connecting with nature & its elements, growing as a group & blossoming as individuals all through child led play.

forest school equipment

tried & tested by forest school practitioners
tools - shelters - outdoor cooking - health and safety

challenging outdoor play

challenging outdoor play with open ended resources
natural materials - dens - mud kitchens - water play
loose parts - transporting - collecting

outdoor clothing

no such thing as poor weather when you have great clothing
robust – flexible – comfortable - waterproof

publications to inspire

books, guides & resources that support being outdoors with children
ideas - reference - activities – inspirational - curriculum

“ If it gets you out we will get it in ”

Purchase Orders can be placed

Online: www.muddyfaces.co.uk

By email: info@muddyfaces.co.uk

By fax: 01142811455

By phone: 01142219617

By Post: 40 Olivet Road, Sheffield. S88QS

MUDDYFACES